ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНСТИТУТ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ КАФЕДРА «ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ»

Лабораторна робота № 10 з дисципліни «Операційні системи»

Тема: «Керування процесами-транзакціями в базах даних. Частина 2»

Виконала:

Студентка групи AI-202 Гребенік Анжеліка Олександрівна <u>Мета роботи:</u> дослідити поведінку процесів-транзакцій в базах даних та засоби керуванням ними через механізм блокування з використанням сучасних систем керування базами даних.

Завдання

Для кожної транзакції підготуйте окремий термінал, в якому виконайте команду доступу до вашої БД з використанням утиліти psql.

Завдання 1. Аналіз роботи багато версійного протоколу

В завданні 1 рішення попередньої лабораторної роботи було створено таблицю з декількома рядками.

Підготуйте чотири транзакції за прикладом з рисунку 2:

- Т1 отримання номеру транзакції, внесення нового рядка в таблицю та перегляд вмісту таблиці;
- Т2 постійний перегляд вмісту таблиці
- Т3 видалення рядку з наступною відміною цієї операції;
- Т4 зміна значення однієї з колонок рядка.

В операцію читання рядка таблиці додайте системні колонки хтіп, хтах.

На кожному кроці виконання транзакції переглядайте значення колонок xmin,xmax.та зробіть відповідні висновки.

<u>Завдання 2.</u> Аналіз стану транзакцій на різних рівнях багаторівневого блокування

Виконайте послідовно в двох терміналах наступні комбінації блокувань таблиці:

IX-IS, SIX-IX, SIX-IS. Надайте висновки про сумісність блокувань.

Для кожної комбінації блокувань перед завершенням 1-ї транзакції (яка розпочалася раніше) в додатковому терміналі через команду psql отримайте данні про стан транзакцій (таблиця pg_locs).

Завдання 3. Керування квазіпаралельним виконанням транзакцій на різних рівнях ізоляції транзакцій

Підготуйте транзакції, які було створено у завданні 3.1 рішення попередньої лабораторної роботи, а саме, створіть дві транзакції, кожна з яких повинна включати такі операції:

- операція читання першого рядку таблиці;
- операція редагування однієї із змінних таблиці в першому рядку;
- повторна операція читання першого рядку таблиці;
- операція фіксації всіх змін.
- 1.1 Виконайте роботу транзакцій при умові їх роботи на рівні ізоляції READ

СОММІТЕ В. Проаналізуйте реакцію СКБД на операцію UPDATE 2-ї транзакції (яка виконується пізніше) та дайте свої висновки.

- 1.2 Повторіть роботу транзакцій при умові їх роботи на рівні ізоляції REPEATABLE READ. Проаналізуйте реакцію СКБД на операцію UPDATE 2-ї транзакції (яка виконується пізніше) та дайте свої висновки.
- 1.3 Повторіть роботу транзакцій при умові їх роботи на рівні ізоляції SERIALIZABLE. Проаналізуйте реакцію СКБД на операцію UPDATE 2-ї транзакції (яка виконується пізніше) та дайте свої висновки.

Завдання 4. Керування квазіпаралельним виконанням транзакцій при наявності тупикових ситуацій.

- 3.1 Виконайте модифікацію транзакцій так, щоб вони призводили до тупикової ситуації.
 - 3.2 Виконайте дві модифіковані транзакції.

Проаналізуйте реакцію СКБД на операцію UPDATE 2-ї транзакції (яка виконується пізніше) та яка призвела до тупику. Дайте свої висновки з урахуванням:

- ідентифікаторів процесів
- номерів транзакцій.

Хід роботи:

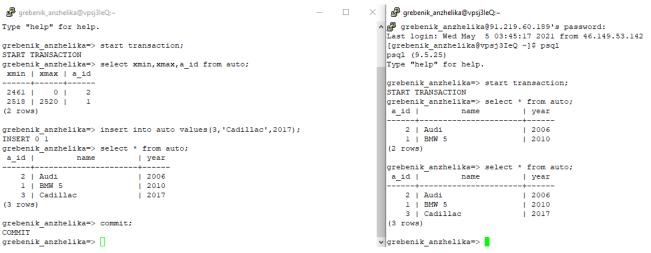
Завдання 1. Аналіз роботи багато версійного протоколу

В завданні 1 рішення попередньої лабораторної роботи було створено таблицю з декількома рядками.

Підготуйте чотири транзакції за прикладом з рисунку 2:

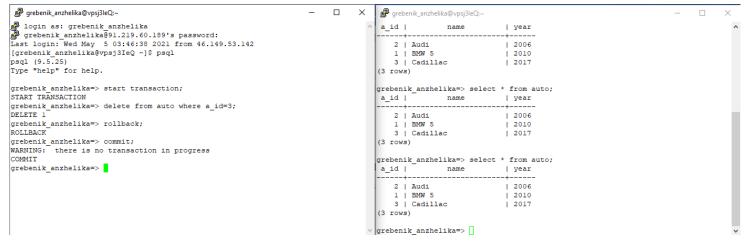
– T1 – отримання номеру транзакції, внесення нового рядка в таблицю та перегляд вмісту таблиці;

Т1 и Т2

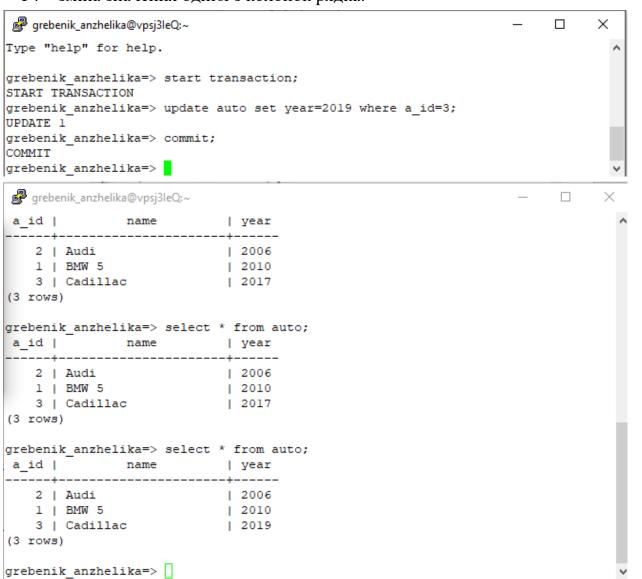

Т2 – постійний перегляд вмісту таблиці

Т3 – видалення рядку з наступною відміною цієї операції;

Т4 – зміна значення однієї з колонок рядка.

В операцію читання рядка таблиці додайте системні колонки хтіп, хтах.

```
grebenik anzhelika=> select xmin, xmax, a id from auto;
 xmin | xmax | a id
 2461 | 0 | 2
 (2 rows)
grebenik anzhelika=> select xmin,xmax,a id from auto;
xmin | xmax | a id
-----
2461 | 0 | 2
2518 | 2520 | 1
3269 | 0 | 3
(3 rows)
grebenik anzhelika=>
grebenik_anzhelika@vpsj3leQ:~
                                                                         grebenik anzhelika=> select xmin,xmax,a id from auto;
xmin | xmax | a id
-----
2461 | 0 | 2
2518 | 2520 |
(2 rows)
grebenik anzhelika=> rollback;
ROLLBACK
grebenik anzhelika=> select xmin,xmax,a id from auto;
xmin | xmax | a id
2461 | 0 |
2518 | 2520 |
 3269 | 3270 |
(3 rows)
grebenik anzhelika=> update auto set year=2020 where a id=3;
grebenik anzhelika=> select xmin, xmax, a id from auto;
xmin | xmax | a_id
2461 | 0 | 2
2518 | 2520 | 1
3271 | 0 | 3
(3 rows)
```

На кожному кроці виконання транзакції переглядайте значення колонок хтіп,хтах.та зробіть відповідні висновки.

Після заміни значення року та виповнення сотті змінилося значення хтіп, а хтах змінило своє значення на 0

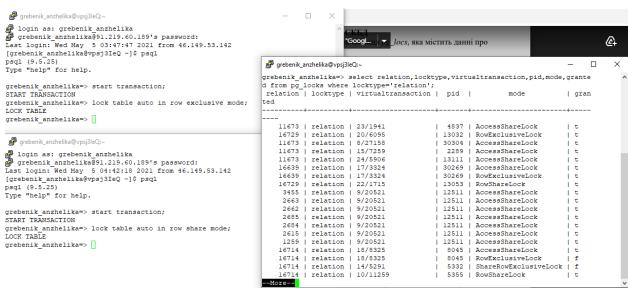
Завдання 2. Аналіз стану транзакцій на різних рівнях багаторівневого блокування

Виконайте послідовно в двох терміналах наступні комбінації блокувань таблиці:

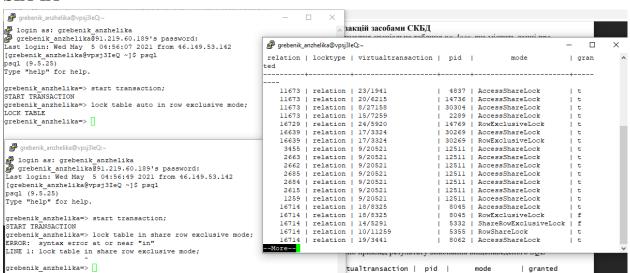
IX-IS, SIX-IX, SIX-IS. Надайте висновки про сумісність блокувань.

Для кожної комбінації блокувань перед завершенням 1-ї транзакції (яка розпочалася раніше) в додатковому терміналі через команду psql отримайте данні про стан транзакцій (таблиця pg locs).

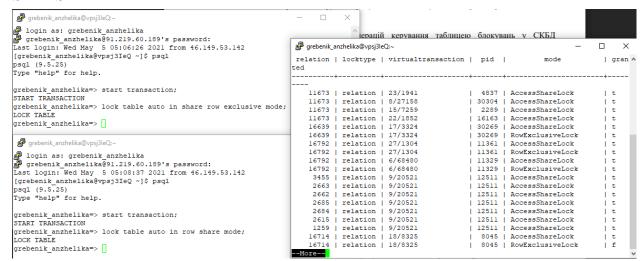
IX-IS

SIX-IX

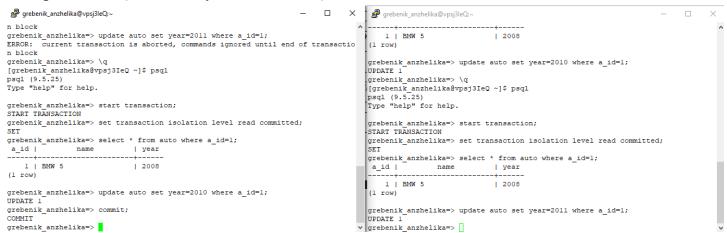
SIX-IS

Завдання 3. Керування квазіпаралельним виконанням транзакцій на різних рівнях ізоляції транзакцій

Підготуйте транзакції, які було створено у завданні 3.1 рішення попередньої лабораторної роботи, а саме, створіть дві транзакції, кожна з яких повинна включати такі операції:

- операція читання першого рядку таблиці;
- операція редагування однієї із змінних таблиці в першому рядку;
- повторна операція читання першого рядку таблиці;
- операція фіксації всіх змін.
- 1.1 Виконайте роботу транзакцій при умові їх роботи на рівні ізоляції READ COMMITED. Проаналізуйте реакцію СКБД на операцію UPDATE 2-ї транзакції (яка виконується пізніше) та дайте свої висновки.

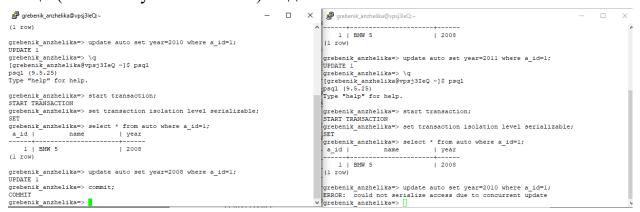
Відбувається зависання під час операції та завершення після команди соттіт

1.2 Повторіть роботу транзакцій при умові їх роботи на рівні ізоляції REPEATABLE READ. Проаналізуйте реакцію СКБД на операцію UPDATE 2-ї транзакції (яка виконується пізніше) та дайте свої висновки.

```
grebenik_anzhelika@vpsj3leQ:~
                                                                                                                    grebenik anzhelika@vpsj3leQ:~
login as: grebenik anzhelika
                                                                                                                  login as: grebenik_anzhelika
grebenik_anzhelika@91.219.60.189's password:
Last login: Wed May 5 05:47:13 2021 from 46.149.53.142
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ psql
psql (9.5.25)
Type "help" for help.
pgr login as: grebenik_anzhelika
grebenik_anzhelika@91.219.60.189's password:
Last login: Wed May 5 05:38:35 2021 from 46.149.53.142
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ psql
psql (9.5.25)
Type "help" for help.
grebenik anzhelika=> start transaction;
                                                                                                                   grebenik anzhelika=> start transaction;
grebenik_anzhelika=> set transaction isolation level repeatable read;
SET
                                                                                                                   grebenik_anzhelika=> set transaction isolation level repeatable read;
SET
grebenik_anzhelika=> select * from auto where a_id=1;
                                                                                                                   grebenik anzhelika=> select * from auto where a id=1;
 a_id | name | year
                                                                                                                    a_id | name | year
grebenik_anzhelika=> update auto set year=2010 where a_id=1;
                                                                                                                   grebenik_anzhelika=> update auto set year=2011 where a_id=1;
grebenik anzhelika=>
```

Другий термінал буде виводити помилку, тому що на такому рівні ізоляції заборонено виконувати паралельно зміни одних даних.

1.3 Повторіть роботу транзакцій при умові їх роботи на рівні ізоляції SERIALIZABLE. Проаналізуйте реакцію СКБД на операцію UPDATE 2-ї транзакції (яка виконується пізніше) та дайте свої висновки.

Після зміни значення під час другої транзакції відбувається зависання, виходимо з цього стану командою commit в першому терміналі та виводить помилку

Завдання 4. Керування квазіпаралельним виконанням транзакцій при наявності тупикових ситуацій.

3.1 Виконайте модифікацію транзакцій так, щоб вони призводили до тупикової ситуації.

```
grebenik_anzhelika@vpsj3leQ:~
                                                                                               × grebenik_anzhelika@vpsj3leQ:~
grebenik anzhelika=> start transaction;
                                                                                                  ^ psql (9.5.25)
Type "help" for help.
START TRANSACTION
grebenik_anzhelika=> set transaction isolation level repeatable read;
                                                                                                    grebenik anzhelika=> start transaction;
grebenik_anzhelika=> select * from auto where a_id=1;
                                                                                                    grebenik_anzhelika=> set transaction isolation level repeatable read;
SET
grebenik anzhelika=> \q
                                                                                                    [grebenik anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ psql
psql (9.5.25)
Type "help" for help.
grebenik_anzhelika=> update auto set year=2011 where a_id=1;
UPDATE 1
grebenik anzhelika=> \q
                                                                                                    grebenik anzhelika=> start transaction;
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ psql
psql (9.5.25)
Type "help" for help.
                                                                                                    grebenik_anzhelika=> update auto set year=2020 where a_id=2;
                                                                                                    grebenik anzhelika=> update auto set year=2020 where a id=1;
                                                                                                    DETAIL: Process 26177 waits for ShareLock on transaction 3297; blocked by process 26170.

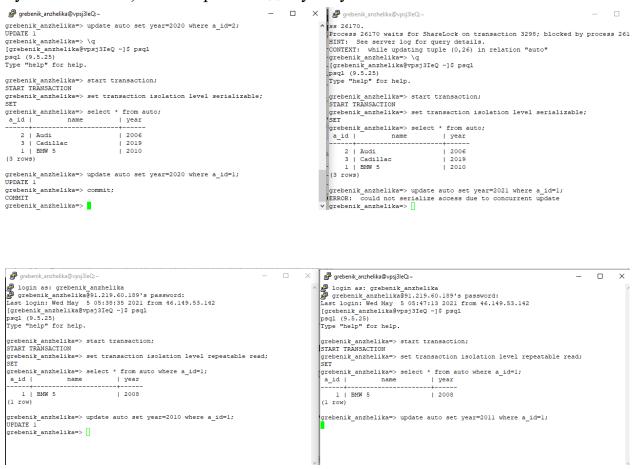
Frocess 26170 waits for ShareLock on transaction 3298; blocked by process 26177.
grebenik anzhelika=> start transaction:
START TRANSACTION
grebenik_anzhelika=> update auto set year=2020 where a_id=1;
UPDATE 1
grebenik_anzhelika=> update auto set year=2020 where a_id=2;
                                                                                                  HINT: See server log for query details.

CONTEXT: while updating tuple (0,26) in relation "auto"

grebenik_anzhelika=>
grebenik_anzhelika=>
```

3.2 Виконайте дві модифіковані транзакції.

Проаналізуйте реакцію СКБД на операцію UPDATE 2-ї транзакції (яка виконується пізніше) та яка призвела до тупику.

Висновок: під час лабораторної роботи ми перевірили поведінку процесівтранзакцій в базах даних та засоби керуванням ними через механізм блокування з використанням сучасних систем керування базами даних.